

Toelichting beleidsregels schuldhulpverlening Heemstede 2021

Inleiding

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in werking getreden. Deze wet geeft het kader voor het gemeentelijke schuldhulpbeleid. Deze beleidsregels zijn daar weer een concretisering van.

Artikel 1 Definities

Dit artikel bevat de definities van verschillende begrippen uit de Wgs en de beleidsregel.

Artikel 2 Doelgroep gemeentelijke schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening staat open voor alle inwoners van 18 jaar en ouder van de gemeente Heemstede. Uitgangspunt is de individuele toetsing van iedere aanvraag.

Artikel 3 Aanbod schuldhulpverlening

Alleen indien schuldhulpverlening noodzakelijk is, zal cliënt door het college tot deze vorm van hulpverlening worden toegelaten. Het uitgangspunt is in beginsel eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid van de inwoner, maar dit laat onverlet dat er sprake kan zijn van – al dan niet tijdelijk – ‘ontzorgen’ van de inwoner. Anders gezegd, het college ondersteunt zo veel mogelijk inwoners met geldzorgen. Hierbij hanteert het college een drempelloze toegang tot schuldhulpverlening.

Er wordt bij elke aanvraag een individuele afweging gemaakt en er zijn dus geen algemene c.q. categoriale uitsluitingsgronden. Op deze manier wordt de ondersteuning toegespitst op de mogelijkheden van de inwoner en staat de hulpvraag centraal.

Of een aanbod schuldhulpverlening zal worden gedaan en vervolgens welk product of combinatie van producten kan worden ingezet, hangt af van de situatie van de inwoner, de doelstelling van de schuldhulpverlening en de voorwaarden van het betreffende product. De inzet van producten kan per situatie verschillen. Er worden in dit artikel enkele factoren genoemd die bepalen in welke mate de gemeente één of meerdere producten schuldhulpverlening aanbiedt.

Afhankelijk van de persoonlijke situatie wordt maatwerk geboden en voor de cliënt geschikte hulpverlening ingezet.

Artikel 4 Verplichtingen

Met dit artikel wordt de eigen verantwoordelijkheid en medewerking van de cliënt vooropgesteld. Het behoort tot de eigen verantwoordelijkheid van inwoners om tijdig de relevante informatie te geven, medewerking te verlenen en zich in te spannen om inkomsten en uitgaven in evenwicht te brengen en te houden. Dit wordt zowel in de fase van aanvraag als gedurende de looptijd van een traject met de cliënt gedeeld. Een geboden traject kan alleen succesvol zijn bij de inzet van de cliënt. Daarnaast helpen deze verplichtingen bij het volhouden van het traject.

Wat betreft de verplichting tot medewerking is in lid 2 een aantal verplichtingen benoemd. Dit is geen limitatieve opsomming.

Bij het nakomen van afspraken kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de opgelegde verplichting om de auto te verkopen. Deze verplichting wordt aan een schuldregeling verbonden vanwege het feit dat het hebben van een auto de kans op nieuwe schulden vergroot (denk aan verzekering, noodzakelijke reparaties, verkeersboetes en dergelijke). Uiteraard wordt er bij het opleggen van de verplichting tot verkoop van de auto een uitzondering gemaakt, indien de auto noodzakelijk is vanwege medische redenen of indien de auto noodzakelijk is voor het verwerven van inkomsten.

Het aangaan van nieuwe schulden is niet toegestaan, omdat het de schuldregeling doorkruist. Indien er sprake is van een nieuwe schuld wordt onderzocht of de nieuwe schuld op andere wijze ingelost kan worden. Is dit niet het geval, dan kan dit reden zijn om de schuldhulpverlening te beëindigen.

Artikel 5 Weigerings- en beëindigingsgronden

In dit artikel wordt beschreven wanneer de gemeentelijke schuldhulpverlening kan worden geweigerd of beëindigd:

- a. Behoeft geen toelichting.
- b. Bij een onregelbaar schuldenpakket kan een schuldeiser niet worden gedwongen mee te werken aan een schuldhulpverleningstraject. Onder een onregelbaar schuldenpakket vallen de niet saneerbare vorderingen. Dit zijn onder meer bepaalde verkeersboetes, vorderingen die ontstaan zijn als gevolg van een misdrijf en schulden die zijn ontstaan door opzettelijke of ernstig verwijtbare fraude (bestuurlijke boete).
- c. Bij complexe persoonlijke omstandigheden gaat het om verslavingsproblematiek of andere psychosociale problematiek waarbij de cliënt de benodigde hulpverlening niet wil zoeken en/of aanvaarden. Zonder die hulpverlening is het niet mogelijk om de onderliggende oorzaak van de schulden op te lossen of aan te pakken.
- d. Een voorstel tot schuldbemiddeling of schuldsanering kan aan de schuldeisers worden gedaan als de schulden stabiel en vastgesteld zijn. Als hierin nog veranderingen zijn te verwachten doordat de cliënt een vordering betwist of doordat er nieuwe schulden te verwachten zijn, is het niet mogelijk om te bemiddelen tussen schuldeisers en cliënt. Dit heeft te maken met gelijkberechtiging van schuldeisers.
- e. De hoogte van de afloscapaciteit is niet vast te stellen als er bijvoorbeeld sprake is van onvoldoende inkomen of niet vast te stellen vermogen.
- f. Er wordt van de cliënt volledige bereidheid en medewerking verwacht om de beschikbare aflossingscapaciteit in middelen en vermogen te gebruiken voor de afbetaling van de schulden.
- g. Het kan voorkomen dat de cliënt is toegelaten tot de schuldhulpverlening op basis van onjuiste of onvolledige gegevens. Aan de hand van de juiste gegevens dient te worden nagegaan of het bestaande aanbod terecht is gedaan. Indien dit niet het geval is, zal het college het traject schuldhulpverlening beëindigen. Bij het verstrekken van onjuiste gegevens of inlichtingen wordt rekening gehouden met de mate waarin dit met opzet of vanwege grove nalatigheid is gebeurd.
- h. Binnen de gemeente wordt ervan uitgegaan dat cliënten met respect worden behandeld en dat de professional in staat wordt gesteld om de taken naar behoren te kunnen uitvoeren. Dit is bijvoorbeeld vastgelegd in het zogeheten Agressieprotocol. Iedere vorm van agressie die normale boosheid of teleurstelling overstijgt, wordt niet geaccepteerd. Indien een cliënt of bezoeker van de Publiekshal zich schuldig maakt aan een vorm van agressie kunnen maatregelen worden opgelegd. Als een cliënt van schuldhulpverlening zich in ernstige mate

schuldig maakt aan agressie, waarbij een pandverbod is opgelegd, kan de hulpverlening worden gestaakt.

- i. Indien cliënt in staat is om zelf een oplossing te vinden voor de schulden (bijvoorbeeld omdat er voldoende inkomen is) of wanneer er geen sprake is van een problematische schuld, kan de aanvraag voor schuldhulpverlening worden geweigerd. Voorts kan een traject worden beëindigd, bijvoorbeeld omdat er vermogen ontstaan is door een erfenis of loterij.
- j. Een aanvraag kan afgewezen of beëindigd worden omdat een cliënt niet of niet meer tot de doelgroep behoort. Denk hierbij aan verhuizing buiten Heemstede. Indien een traject al loopt, is actieve overdracht mogelijk.
- k. Het college heeft de bevoegdheid om de hulpverlening te beëindigen indien de noodzaak niet langer aanwezig is. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als de cliënt een grote geldprijs wint in een loterij.
- l. Bij de weigerings- of beëindigingsgrond fraude wordt – overeenkomstig de aanpassing in de Fraudewet en mede gelet op de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep – rekening gehouden met opzet of ernstige verwijtbaarheid.
- m. Voordat het besluit tot afwijzing of beëindiging wordt genomen krijgt cliënt – in geval er sprake is van een niet nakoming van afspraken door cliënt zelf – een hersteltermijn aangeboden. Indien cliënt de afspraken niet nakomt binnen de geboden hersteltermijn, wordt de schuldhulpverlening afgewezen dan wel beëindigd.

Voordat er een negatieve beschikking wordt genomen, wordt cliënt vooraf gehoord en in kennis gesteld.

Bij een afwijzing of een beëindiging van een aanvraag of een traject kan nog gericht specifieke hulpverlening ingezet worden, bijvoorbeeld een informatie- en/of adviesgesprek. Ook zal er zo nodig een gepaste verwijzing naar andere hulpverlenende instanties gedaan worden.

Artikel 6 Recidive – hernieuwde aanvraag

Op basis van het principe van eigen verantwoordelijkheid, wordt een nadrukkelijke grens gesteld aan het kunnen doen van hernieuwde aanvragen. Afhankelijk van de reden van afwijzing dan wel beëindiging wordt één van de drie genoemde recidive termijnen gehanteerd. De recidive termijn bedraagt maximaal vijf jaar.

Een herhaalde aanvraag schuldhulpverlening zal na een afwijzing voor het minnelijk traject dan wel na het Wsnp-traject geen zin hebben als de situatie van de cliënt ongewijzigd is. Schuldeisers zullen dan niet akkoord gaan met het voorstel tot regeling van de schulden.

De beleidsvrijheid (artikel 2 juncto artikel 3 Wgs) zoals aan de gemeente gegeven om een dergelijke recidivebepaling op te nemen, ontslaat de gemeente niet van de verplichting om, daar waar een onevenredige situatie ontstaat voor de inwoner, af te wijken van het bepaalde van artikel 6 indien nodig (ingevolge artikel 7: inherente afwijkingsbevoegdheid). Bijvoorbeeld, als er redenen zijn die de cliënt niet zijn toe te rekenen.

Artikel 7 Hardheidsclausule

De hardheidsclausule is opgenomen in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) (artikel 4:84). Met dit artikel is ervoor gekozen om de bevoegdheid van het college om af te wijken van de beleidsregels nog eens expliciet te benoemen.